बलं जिज्ञासमानस्य आचक्षीथा यथातथं । अथ मन्त्रं मन्त्रयित्वा याथातथ्येन दृष्टवत् ।
गावल्गणे कुरून् गत्वा धृतराष्ट्रं महाबलं । अभिवाद्योपसंगृह्य ततः पृच्छेरनामयं ।
ब्रूयाश्चैनं त्वमासीनं कुरुभिः परिवारितं । तवैव राजन् वीर्य्येण सुखं जीवन्ति पाण्डवाः । ९२०
तव प्रसादाद्बालास्ते प्राप्ता राज्यमरिन्दम । राज्ये तान् स्थापयित्वाऽग्रे मोपेक्षीर्व्विनशिष्यतः ।
सर्व्वमप्येतदेकस्य नालं सञ्जय कस्यचित् । तात संहत्य जीवामो द्विषतां मा वशं गमः ।
तथा भीष्मं शान्तनवं भारतानां पितामहं । शिरसाऽभिवदेथास्त्वं मम नाम प्रकीर्त्तयन् ।
अभिवाद्य च वक्तव्यस्ततोऽस्माकं पितामहः । भवता शान्तनोर्व्वंशो निमग्नः पुनरुद्धृतः ।
स त्वं कुरु तथा तात स्वमतेन पितामह । यथा जीवन्ति ते पौत्राः प्रीतिमन्तः परस्परं । ९२५
तथैव विदुरं ब्रूयाः कुरूणां मन्त्रधारिणं । अयुद्धं सौम्य भाषस्व हितकामो युधिष्ठिरे ।
अथ दुर्य्योधनं ब्रूया राजपुत्रममर्षणं । मध्ये कुरूणामासीनमनुनीय पुनः पुनः ।
अपापां यदुपैक्षस्त्वं कृष्णामेकां सभागतां । तद्दुःखमतितिक्षाम मावधिष्म कुरूनिति ।
एवं पूर्व्वापरान् क्लेशान् तितिक्षन्ते स्म पाण्डवाः । बलीयांसोऽपि मत्तो यत्तत्सर्व्वं कुरवो विदुः ।
यन्नः प्राव्राजयः सौम्य अजिनैः प्रतिवासितान् । अतितिक्षाम हि च तत् मावधिष्म कुरूनिति । ९३०
यत्तत् कुन्तीमतिक्रम्य कृष्णां केशेष्वधर्षयत् । दुःशासनस्तेऽनुमते तच्चास्माभिरुपेक्षितं ।
यथोचितं स्वकं भागं लभेमहि परन्तप । निवर्त्तय परद्रव्यात् बुद्धिं गृद्धां नरर्षभ ।
शान्तिरेवं भवेद्राजन् प्रीतिश्चैव परस्परं । राज्यैकदेशमपि नः प्रयच्छ शममिच्छतां ।
कुशस्थलं वृकस्थलं माकन्दीं वारणावतं । अवसानं भवेदत्र कश्चिदेकश्च पञ्चमं ।
भ्रातॄणां देहि पञ्चानां पञ्चग्रामान् सुयोधन । शान्तिर्नोऽस्तु महाप्राज्ञ ज्ञातिभिः सह सञ्जय । ९३५
भ्राता भ्रातरमन्वेतु पिता पुत्रेण युज्यतां । स्मयमानाः समायान्तु पाञ्चालाः कुरुभिः सह ।
अक्षतान् कुरुपाञ्चालान् पश्येयमिति कामये । सर्व्वे सुमनसस्तात शाम्याम भरतर्षभ ।
अलमेव शमायास्मि तथा युद्धाय सञ्जय । धर्म्मार्थयोरलञ्चाहं मृदवे दारुणाय च ।
इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्व्वणि सञ्जययानपर्व्वणि युधिष्ठिरवाक्ये त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३० ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ अनुज्ञातः पाण्डवेन प्रययौ सञ्जयस्तदा । शासनं धृतराष्ट्रस्य सर्व्वं कृत्वा महात्मनः ।
सम्प्राप्य हास्तिनपुरं शीघ्रमेव प्रविश्य च । अन्तःपुरं समास्थाय द्वाःस्थं वचनमब्रवीत् । ९४०
आचक्ष्व धृतराष्ट्राय द्वाःस्थ मां समुपागतं । सकाशात्पाण्डुपुत्राणां सञ्जयं मा चिरं कृथाः ।
जागर्त्ति चेदभिवदेस्त्वं हि द्वाःस्थ प्रविशेयं विदितो भूमिपस्य। निवेद्यमत्यर्थिकं हि मेऽस्ति द्वाःस्थोऽथ श्रुत्वा नृपतिं जगाद ।
॥ द्वाःस्थ उवाच ॥ सञ्जयोऽयं भूमिपते नमस्ते दिदृक्षया द्वारमुपागतस्ते । प्राप्तो दूतः पाण्डवानां सकाशात् प्रशाधि राजन
किमयं करोतु ।
॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ आचक्ष्व मां सुखिनं कल्यमस्मै प्रवेश्यतां स्वागतं सञ्जयाय । न हि चाहमेतस्य भवाम्यकल्यः स मे कस्मा
द्वारि तिष्ठेच्च सक्तः ।